

/ О. Н. Каширских // Полис (Политические исследования). – 2009. – № 2. – С. 108–130.

7. Кузнецов В. Ф. Интегрированные политические коммуникации в процессе формирования социального государства в современной России. Автореф. дисс. д. полит. н. [Электронный ресурс] / Вадим Федорович Кузнецов. – Москва, Московский государственный социальный университет, 2002. – Режим доступа URL: http://www.dissercat.com/content/integrirrovannypoliticheskie_kommunikatsii-v-protseesse-formirovaniya-sotsialnogo-gosudarstv#ixzz2sHxY3T1W

8. Лисова С. Ю. Средства массовой коммуникации в процессе становления гражданского общества [Текст] / С. Ю. Лисова // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: История. Политология. Экономика. Информатика. – 2009. – Вып. 11. – Т. 9. – С. 223–233.

9. Сморгунова В. Ю. Современный зарубежный социально-правовой и политический дискурс о гражданском обществе [Текст] / В. Ю. Сморгунова // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. – 2004. – Вып. 7. – Т. 4. – С. 243–257.

10. Чекменев Д. С. Политические партии как субъекты общественно-политического дискурса [Текст] / Д. С. Чекменев // Вестник Пятигорского государственного лингвистического университета. – 2013. – № 2. – Ч. 2. – С. 245–248.

11. Bartelson J. Making Sense of Global Civil Society [Text] Jens Bartelson // European Journal of International Relations. – September 2006. – Vol. 12. – № 3. – P. 371–395.

12. Ehrlich T. Civic Work, Civic Lessons: Two Generations Reflect on Public Service [Text] Thomas Ehrlich Ernestine Fu. – Stanford: University Press of America, 2013. – 202 p.

13. Gershman C. The Relationship of Political Parties and Civil Society [Электронный ресурс]. URL: <http://www.ned.org/about/board/meet-our-president/archived-remarks-and-presentations/031704>

14. Mercer C. NGOs, civil society and democratization: a critical review of the literature [Text] / Claire Mercer // Progress in Development Studies. – January 2002. – Vol. 2. – № 1. – P. 5–22.

Referencies

1. Andriychuk T. S. Grazhdanskoe obshhestvo i demokratiya: specifiika vzaimovlianiya [Elektronnyj resurs] / T. S. Andriychuk. – Rezhim dostupa URL: <http://www.gramota.net/materials/3/2014/1-1/1.html>

2. Gajnutdinova L. A. Bazovye karakteristiki grazhdanskogo obshhestva [Tekst] / L. A. Gajnutdinova // Izvestija Rossijskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta im. A. I. Gercena. – 2009. – Vyp. 103. – S. 215–224.

3. Gudkov L. V obshhestve ne proizoshlo real'noj strukturnoj differenciacii [Elektronnyj resurs] / L. V. Gudkov. – Rezhim dostupa URL: http://www.civisbook.ru/files/File/Gudkov_47.pdf

4. Dolidze V. Politicheskie partii i partijnoe stroitel'stvo v Gruzii [Tekst] / V. Dolidze // Central'naja Azija i Kavkaz. – 2005. – № 2. – S. 52–65.

5. Zhuravlev V. V. Partii dlja obshhestva ili obshhestvo dlja partii? Dialog na "Kruglom stole" v IGI MosGU [Tekst] / V. V. Zhuravlev, A. A. Korolev // Znanie. Ponimanie. Umenie. – 2005. – № 2. – S. 59–68.

6. Kashirskih O. N. Politicheskie partii Germanii v kontekste modernizacii politicheskoj kommunikacii [Tekst] / O. N. Kashirskih // Polis (Politicheskie issledovaniya). – 2009. – № 2. – S. 108–130.

7. Kuznecov V. F. Integrirovannye politicheskie kommunikacii v protseesse formirovaniya social'nogo gosudarstva v sovremennoj Rossii. Avtoref. diss. d. polit. n. [Elektronnyj resurs] / Vadim Fedorovich Kuznecov. – Moskva, Moskovskij gosudarstvennyj social'nyj universitet, 2002. – Rezhim dostupa URL: http://www.dissercat.com/content/integrirrovannypoliticheskie_kommunikatsii-v-protseesse-formirovaniya-sotsialnogo-gosudarstv#ixzz2sHxY3T1W

8. Lisova S. Ju. Sredstva massovoj kommunikacii v protseesse stanovlenija grazhdanskogo obshhestva [Tekst] / S. Ju. Lisova // Nauchnye vedomosti Belgorodskogo gosudarstvennogo universiteta. Serija: Istorija. Politologija. Jekonomika. Informatika. – 2009. – Vyp. 11. – T. 9. – S. 223–233.

9. Smorgunova V. Ju. Sovremennij zarubezhnyj social'no-pravovoj i politicheskoj diskurs o grazhdanskom obshhestve [Tekst] / V. Ju. Smorgunova // Izvestija Rossijskogo gosudarstvennogo pedagogicheskogo universiteta im. A. I. Gercena. – 2004. – Vyp. 7. – T. 4. – S. 243–257.

10. Chekmenev D. S. Politicheskie partii kak sub#ekty obshhestvenno-politicheskogo diskursa [Tekst] / D. S. Chekmenev

// Vestnik Pjatigorskogo gosudarstvennogo lingvisticheskogo universiteta. – 2013. – № 2. – Ch. 2. – S. 245–248.

11. Bartelson J. Making Sense of Global Civil Society [Text] / Jens Bartelson // European Journal of International Relations. – September 2006. – Vol. 12. – № 3. – P. 371–395.

12. Ehrlich T. Civic Work, Civic Lessons: Two Generations Reflect on Public Service [Text] Thomas Ehrlich, Ernestine Fu. – Stanford: University Press of America, 2013. – 202 p.

13. Gershman C. The Relationship of Political Parties and Civil Society / Carl Gershman. URL: <http://www.ned.org/about/board/meet-our-president/archived-remarks-and-presentations/031704>

14. Mercer C. NGOs, civil society and democratization: a critical review of the literature [Text] / Claire Mercer // Progress in Development Studies. – January 2002. – Vol. 2. – № 1. – P. 5–22.

Ryzenkova L., Acquiring a PhD degree in Political Science, Department of Political Science Oles Gonchar Dnipropetrovsk National University (Ukraine, Dnepropetrovsk), ryzenkovaliliya3@i.ua

Structural differentiation of civil society: party perspective of transformational states

Considered the specifics of structural differentiation of civil society as a process of level formation on the basis of the NGOs political identification. Identified directions of transformational society's conditions impact on the party-civil interaction condition as a key factor of the political community formation. The purpose of this article is the establishing of directions of the influence of modern political parties on structural differentiation of the public. The objective of the article is to determine the parties' influence on the development of the political community in sustainable democracies and transitive countries. Based on the analysis of individual areas and elements of the party-civil interactions manifested peculiarities of the civil society's formations in the conditions of the transition to democracy. Established that one of the main directions of the structural differentiation of the public on the base of the influence of political parties is the creation of affiliated civil structures: professional, women, ethnic and civil movements. Similar associations create the image of "partised" engaged public.

Keywords: political parties, structural differentiation affiliated NGOs, the party leadership, the political community.

Рыженкова Л., соискатель кафедры политологии, Днепропетровский национальный университет им. Олеся Гончара (Украина, Днепропетровск), ryzenkovaliliya3@i.ua

Структурная дифференциация гражданского общества: партийная перспектива трансформационных государств

Рассматривается специфика структурной дифференциации гражданского общества как процесса образования уровней на основе политической идентификации общественных организаций. Определяются направления влияния условий трансформационного общества на состояние партийно-общественного взаимодействия как ключевого фактора формирования политической общественности. Целью данной статьи является установление направлений влияния современных политических партий на структурную дифференциацию общественности. Задачей статьи является определение партийного влияния на развитие политической общественности в устойчивых и транзитивных демократиях. На основе анализа отдельных направлений и элементов партийно-общественного взаимодействия проявляются особенности формирования гражданского общества в условиях перехода к демократии. Установлено, что одним из основных направлений структурной дифференциации общественности на основе влияния политических партий является создание аффилированных общественных структур: профессиональных, женских, этнических общественных движений и объединений. Подобные объединения создают образ "партизированной", zaangażированной общественности.

Ключевые слова: политические партии, структурная дифференциация, аффилированные общественные организации, партийное лидерство, политическая общественность.

* * *

УДК 32.019.51:654:19

Головчук О. В.

кандидат політичних наук, доцент кафедри соціальної роботи, Карпатський інститут підприємництва, Відкритий міжнародний університет розвитку людини "Україна" (Україна, Хуст), ggksana@gmail.com

ПОЛІТИЧНЕ ТЕЛЕБАЧЕННЯ: МАНІПУЛЯТИВНІ ПРИЙОМИ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ ТИСК

Телебаченню властивий ефект певного психологічного ренгена, здатного відкрити перед глядачем поверхневі пласти людського "я". І за наявності цих здібностей телебачення проявляє соловиним чином свою сильну сторону – надавати слову особливу силу переконливості. Цю властивість телевізійних ЗМІ в

усі часи використовувала влада, можна навіть сказати, що непоодинокими є факти маніпулювання свідомістю мас у найгіршому розумінні. Тому аспекти психологічної концепції програмування телебачення є об'єктом дослідження сучасних політологів, соціологів та її самих телевізійників. Особливо гострою сьогодні є небезпека стандартизації особистості, яку несе телебачення.

Ключові слова: телебачення, суспільство, політична залежність, ідеологія, політична свідомість, влада, інформаційна політика.

Про схожість висновків як вітчизняних, так і зарубіжних дослідників щодо психологічного впливу телевізійного продукту свідчить аналіз чисельних публікацій із зазначеної тематики. Зокрема, фундаментальні питання використання телебачення в якості засобу пропаганди досліджені у працях: Е. Багірова, І. Кацева, І. Машенко, А. Юровського, Р. Борецького. Взаємодію окремих інститутів держави з державним сегментом ЗМІ вивчали Б. Макнайр, Ф. Іванов. Багато уваги приділяється саме аспектам психологічного програмування політичного мовлення.

Найбільшою небезпекою процесу активного використання телебачення в якості пропагандистського рупора є цілеспрямоване політичне зомбування аудиторії неправдивою інформацією. І це можливо тому, що телебачення здатне зробити глядача очевидцем події вже не в умовному, а в прямому розумінні слова, особливо, коли йдеться про циклічні передачі. Ця властивість визначала і його ударну силу як засобу управління політичною орієнтацією широких мас. Натомість в ідеалі телебачення повинно стати інструментом розвитку і виховання мас, зброєю прогресивних ідей.

Отже, ціль цієї статті – розгляд кожного з перерахованих аспектів та спроба лаконічно окреслити можливі варіанти вирішення проблемних питань.

Чим більш масовим є засіб пропаганди або мистецтво, тим активніше служить воно правлячому класу. І першість в ряді засобів масового впливу на людину, на думку багатьох дослідників, належить саме телебаченню. Як вірно підмітив відомий французький журналіст Андре Діліжан: “Влада над телебаченням стала однією з найважливіших політичних проблем нашої епохи” [1, с. 145].

Той факт, що телебачення відкриває великі можливості для щоденного політичного виховання населення, людство усвідомило багато десятиків років назад. Так, у Постанові ЦК КПСС від 29 січня 1960 р. зазначалося: “Поряд із пресою і радіомовленням телебачення покликане відігравати важливу роль у вихованні радянських людей у дусі комуністичної ідейності і моралі, непримиримості до буржуазної ідеології” [2, с. 136]. “Для виконання завдань, поставлених партією, протягом 15–20 років буде засновано 550 телецентрів і ретрансляційних станцій, а кількість телевізорів сягне 90 мільйонів” [3, с. 131].

Чим же пояснити швидке й глибоке проникнення телебачення в життя суспільства? По-перше, здатністю прийти у мільйони домівок; по-друге, якостями видовища, тобто доступністю для сприйняття широкими масами; по-третє, здатністю телебачення до одночасності дії й перегляду. “Телебачення – пише з цього приводу Машенко І. Г., – здатне маніпулювати свідомістю мас у найгіршому розумінні” [4, с. 284].

Отже, телебачення в силу притаманних йому властивостей здійснює все більший вплив на характер розвитку людського суспільства в цілому і кожної людини окремо, на його політичні, моральні і естетичні критерії.

На законодавчому рівні кожна держава чітко обумовлює обов'язки учасників масової комунікації. Так, згідно зі статтею 44 Закону України “Про інформацію”: “Учасники інформаційних відносин зобов'язані забезпечувати додержання принципів інформаційних відносин, до яких належать, зокрема об'єктивність, вірогідність, законність одержання інформації” [5].

У статті 2-й Закону України “Про телебачення і радіомовлення України” сказано, що “телерадіоорганізації України у своїй діяльності реалізують принципи об'єктивності, достовірності інформації, компетентності, гарантування права кожного громадянина на доступ до інформації, ... забезпечення ідеологічного і політичного плюралізму...” [6].

“Навряд чи можна вважати, – зазначає у своєму дослідженні Машенко І. Г., – що телебачення просто “показує те, що є” або плюралістично відтворює всі погляди” [4, с. 284]. “Доречним тут буде, – продовжує свою думку дослідник, – навести ще одне дуже популярне як на Заході, так і у нас, порівняння інформаційних засобів з четвертою владою. Мається на увазі аналогія з концепцією Локка, Монтеск'є щодо “поділу влад” на три незалежні влади: законодавчу, виконавчу і судову [7, с. 17–18]. Подібна аналогія підкреслює парадоксальне становище ЗМІ: законодавча влада контролюється через вибори, виконавча – шляхом призначення або відповідальності перед парламентом, судова – одним з цих двох механізмів, а ЗМІ – ніяк. Звертаючись до американських журналістів, державний секретар в адміністрації президентів США Кеннеді і Джонсона Дік Раск говорив: “Американський народ не має голосу у тому, хто стає видавцями, редакторами, оглядачами... У нашій конституційній системі не може бути місця “четвертій владі”, яка не спирається на демократичну основу... Ви лише звертаєтеся до народу, а не говорите від його імені” [4, с. 290–291].

Як зазначають у своїй праці Е. Багіров та І. Кацев: “Перше і, мабуть, найважче звинувачення, яке можна почути на адресу телебачення, можна сформулювати так: відкриваючи перед людиною можливість без будь-яких зусиль з її боку незримо бути присутньою при різних і часто грандіозних подіях життя, воно поступово перетворює людей з активних учасників цих подій на пасивних спостерігачів” [8, с. 12]. Народжуючи ілюзію участі в справах світу, воно гасить намагання вирватися з вузького домашнього світу, притуплює прагнення активного суспільного життя.

Як вже зазначалося, психологічний вплив телевізійних програм є свідомим і бажаним результатом роботи телевізійників. Російський публіцист Ігор Шафаревич з цього приводу зауважує: “Уявіть собі, – говорить він, – що існувала б практика впаювати людині електроди у череп і, подразнюючи певні ділянки мозку, впливати на її поведінку. Як би всі громадські сили згуртувались б у вимогах відповідального контролю такої практики! Але ж вплив ЗМІ не менший. Між тим у народі говорять: у чийх руках “ящик”, у того – влада” [9].

Інший аспект негативного впливу телебачення на аудиторію – результат невмілого чи помилкового використання його багатючих можливостей. Істинні причини соціальної індіферентності, “мішанського комплексу”

су”, коли вони дійсно виникають під впливом телебачення, потрібно шукати у змісті й характері телевізійних програм. Звідси й виникає гра у несподівані питання, на які давно вже готові відповіді, звідси і пресловутий рояль, що випадково опинився в кушах, і артист, який випадково заїхав на передачу, і так до безкінечності. Ця імітація “в цю хвилину” відкриває величезний простір для фальші, яка особливо помітна в регіональних телепередачах.

Саме у праці дослідників Е. Багірова і І. Кацева простежується намагання охарактеризувати реакцію глядачів на телепрограми за допомогою соціологічних досліджень. “Зворотній зв’язок, – пишуть дослідники, – це не тільки оцінка, це ще й можливість вступити в діалог. І тут ми повинні сказати, що телебачення наділене більшими і не використовуваними повною мірою можливостями” [8, с. 19]. Багато західних дослідників телебачення вказують на небезпеку стандартизації особистості, яку несе телебачення. Ще одним фактором, який визначає вчинки індивіда, є “соціальні санкції”, які суспільство накладає на тих, хто порушує прийняті ним норми. Потрібні дуже важливі доводи, щоб людина не рахувалася з думкою колективу. “Пропаганда настільки вдосконалила свої методи, що встановила майже повний контроль над розумом і почуттями людей. У книзі “Вплив науки на суспільство” Бертран Рассел з гіркою говорить про ту жахливу брехню, якою облутана людина у сучасному світі. “Якщо сьогодні, – іронізує він, – спроба переконати людей у тому, що сніг чорний вже не є нездійсненою подією, то завдання майбутніх учених встановити, в скільки обійдеться в розрахунку на одну голову переконати людство у тому, що сніг чорний, і наскільки дешевше переконати їх у тому, що він темно-сірий... Хоча ця наука масової психології буде добре вивчатися, її вивчення обмежиться суворими рамками правлячого класу. Простому народові вже не дадуть знати, як виникають його переконання. Коли ця техніка стане досконалою, будь-який уряд, що контролює виховання нового покоління, зможе тримати у підкоренні своїх підданих, не потребуючи армії чи поліції” [8, с. 28].

Щоб зробити якісну програму, достатньо таланту й професійної майстерності, але щоб нею міг користуватися глядач, потрібно ще організувати зустріч з ним. Цьому покликане служити телевізійне програмування. Перша “концепція” програмування була до наївності простою: глядач повертається після роботи додому, включає свій чарівний ящик і, поки диктори не скажуть “Доброї ночі”, дивиться на екран. За свідченнями соціологів, тільки невеликий відсоток глядачів здатний виключити телевізор. Решта покійно продовжують дивитися, навіть якщо те, що показують їм нецікаво.

Це, з одного боку, говорить про величезний вплив телебачення на життя суспільства і про ту суттєву роль, яку може відігравати телебачення як інструмент розвитку й виховання мас, як зброя прогресу. Але разом із тим неможна не бачити у цьому і негативний бік. Будь-яка передача, так само як книга або фільм, сприяє розвитку людини лише у тому випадку, якщо він її активно сприймає, якщо вона “доходить” до його розуму й серця.

Свідомий вибір передач, що відповідає потребам, інтересам та підготовленості глядача – ось те, що може

знищити багато негативних тенденцій, які існують у практиці сучасного телебачення. Цей принцип мало у кого з теоретиків і практичних робітників телебачення викликає сьогодні сумніви. Однак здійснити його на практиці зовсім не просто, особливо враховуючи різні думки з цього приводу.

Виникає питання, які складові елементи психологічної концепції програмування телевізійного мовлення. Наприклад, відомо, що рубрика, цикл, – кращий спосіб змусити глядача дивитись певну програму, адже він має відчуття, що добре орієнтується, бере участь у програмі. Не випадково саме циклові і постійні щотижневі програми, як показують рейтинги, завойовують найбільший успіх у глядачів. Аналітики називають цю властивість телебачення здатністю створити ефективну систему примусової пропаганди. І й це абсолютно природна закономірність: візуальне знайомство з конкретною людиною або героєм того чи іншого сюжету ми прагнемо продовжити, бо у цьому знайомстві (на відміну від газети або радіо) є особистий елемент, завжди більш стійкий і бажаний. Точне знання глядачем, де, що й коли він може дізнатись про факти, які його цікавлять, дисциплінує його самого і водночас допомагає послідовно показати йому у потрібному світлі картину подій у світі, привити певне ставлення до діючих політичних доктрин, дати відповіді на десятки різних питань.

Система циклічності передач використовується в телевізійній пропаганді здавна. Передачі завжди будуються на активній зацікавленості мільйонів телеглядачів у конкретній формі, характері й змісті даних програм. За часів СРСР – це були інформаційна програма “Час”, “Естафета новин”, “Світ сьогодні”. На регіональних каналах це найчастіше підсумкова аналітична програма, що виходить по п’ятницях, або неділях. Вона може мати форму інтерв’ю з певною особою, думки якої несуть пропагандистський характер, або “викривальне” журналістське розслідування, або спеціальний репортаж з великою кількістю коментарів певних політичних подій.

Як свідчать висновки досліджень, у місті “на телебачення” орієнтовані люди, які мають нижчий рівень освіти. Багато критиків заявляли, що глядачі хочуть перед телевізором відпочити. Тому суспільно-політичні передачі, які поставлені перед художніми на початку програми, просто не дивляться. Якщо ж програма почнеться розважальною передачею, вона зацікавить більшість аудиторії, яка потім дивитиметься серйозну програму.

У контексті досліджуваної теми варто докладніше розглянути особливості телебачення як засобу пропаганди. Отже, найважливішою особливістю телебачення як пропагандистського засобу є його здатність зробити телеглядача свідком, очевидцем події. Ніщо, жодна форма пропаганди, яка існувала до телебачення, не мала такої властивості. Вперше посередник між життям і глядачем був відсутнім (у всякому разі, на думку глядача). Це стало найпереконливішим доказом для глядача істинності того, що він бачить на екрані, телебачення перетворилося на найефективнішу зброю переконання. Репортаж, інтерв’ю і прес-конференція, дискусії і форуми з найактуальніших проблем часу, що відбуваються на очах глядача, залучають його до розмови у студії, –

все це створює картину високої об'єктивності і демократизму.

Наостанок варто, мабуть, процитувати слова Андре Діліжана, у яких нехай і дещо перебільшено, але звучить дещо віще, дещо дуже близьке реальному стану речей: “Володіючи силою переконливості, силою доброякісних передач, можна побудувати машину керування людськими душами, яка не снилася ні одному Фаусту минулого”.

Отже, головною відмінною рисою телебачення від інших форм, які здійснюють вплив на самосвідомість суспільства і кожної окремої людини, є здатність робити глядача очевидцем події вже не в умовному, а в прямому розумінні слова. Ця особливість визначала і його ударну силу як засобу управління політичною орієнтацією широких мас. Але що за радість – змінювати ідеологічний тоталітарний контроль на відеологію? Чи обов'язково ставати підданими–рабами “шостої монархії”, “четвертої влади” або ж відеократії? Мабуть, суспільство має усвідомити, що в нас є шанс знайти вихід: поєднати свободу вираження думки зі свободою від інформаційного маніпулювання.

Список використаних джерел

1. Бокій І. Власть, выгода, коррупция и лож / І. Бокій, В. Макнаїр // Pro et contra. – 2000. – Т. 5. – № 4. – С. 210–216.
2. Юровский А., Борецкий Р. “О дальнейшем развитии советского телевидения”. Постановление ЦК КПСС от 29 января 1960 года: Сб. “Советская печать в документах” / А. Юровский, Р. Борецкий. – М.: Госполитиздат, 1961.
3. Юровский А., Борецкий Р. Программа Коммунистической партии Советского Союза. Сб. “Советская печать в документах” / А. Юровский, Р. Борецкий. – М.: Госполитиздат, 1961.
4. Машенко І. Українське телебачення: штрихи до портрета / І. Г. Машенко. – К.: Ай-Пі-Київ, 1995. – 294 с.
5. Правове регулювання інформаційної діяльності засобів масової інформації. Закон України “Про інформацію” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://comin.gov.ua/index>
6. Правове регулювання інформаційної діяльності засобів масової інформації. Закон України “Про телебачення і радіомовлення України” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://comin.gov.ua/index>
7. Машенко І. Телебачення у законі: історія створення першого українського закону про ТВ і РМ та порівняльне його співставлення з аналогічними актами 12-ти зарубіжних країн / І. Г. Машенко. – Миколаїв, 1995. – 264 с.
8. Багиров Э., Кацев И. Телевидение – XX век. Политика. Искусство. Мораль / Э. Г. Багиров, И. Г. Кацев. – М.: Искусство, 1968. – 303 с.
9. Український монітор, Асоціація “Спільний простір” [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.prostir-monitor.org>.

References

1. Bokyj I. Vlast', vygoda, korrupcija i lozh / I. Bokyj, V. Maknajr // Pro et contra. – 2000. – Т. 5. – № 4. – С. 210–216.
2. Jurovskij A., Boreckij R. “O dal'nejšem razvitii sovetskogo televidenija”. Postanovlenie CK KPSS ot 29 janvarja 1960 goda: Sb. “Sovetskaja pechat' v dokumentah” / A. Jurovskij, R. Boreckij. – М.: Gospolitizdat, 1961.
3. Jurovskij A., Boreckij R. Programma Kommunisticheskoj partii Sovetskogo Sojuza. Sb. “Sovetskaja pechat' v dokumentah” / A. Jurovskij, R. Boreckij. – М.: Gospolitizdat, 1961.
4. Mashhenko I. Ukrai'ns'ke teleshchennja: shtryhy do portreta / I. G. Mashhenko. – K.: Aj-Pi-Kyiv, 1995. – 294 s.
5. Pravove reguljuvannja informacijnoi' dijalnosti zasobiv masovoi' informacii'. Zakon Ukrai'ny “Pro informaciju” [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://comin.gov.ua/index>
6. Pravove reguljuvannja informacijnoi' dijalnosti zasobiv masovoi' informacii'. Zakon Ukrai'ny “Pro teleshchennja i radiomovlennja Ukrai'ny” [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://comin.gov.ua/index>
7. Mashhenko I. Teleshchennja u zakoni: istorija stvorennja pershogo ukrai'ns'kogo zakonu pro TV i RM ta porivnjal'ne jogo

spivstavlennja z analogichnymy aktamy 12-ty zarubizhnyh kraï'n / I. G. Mashhenko. – Mykolai'v, 1995. – 264 s.

8. Bagirov Je., Kacev I. Kacev I. Televidenie – XX vek. Politika. Iskusstvo. Moral' / Je. G. Bagirov, I. G. Kacev. – М.: Iskusstvo, 1968. – 303 s.

9. Ukrai'ns'kyj monitor, Asociacija “Spil'nyj prostir” [Elektronnyj resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.prostir-monitor.org>.

Golovchuk O. V., Political Science, Associate Professor of Social Work, Carpathian Enterprise Institute, Open International University of Human Development “Ukraine” (Ukraine, Hust), ggksana@gmail.com

Political television: manipulative techniques and psychological pressure

Television peculiar to certain psychological effect of X-ray that can open the viewer superficial layers of the human “I”. And the presence of these abilities television shows mainly its strengths – a special power to call upon conviction. This feature television media has always used the power, you could even say that the facts are not unusual manipulation of mass consciousness in the worst sense. Therefore, the psychological aspects of television programming concepts is the object of study of contemporary political scientists, sociologists, and most TV. Today is a particularly acute danger of standardizing the individual posed television. Thus, the main feature television other forms that have an effect on the consciousness of society and every individual is the ability to make the audience witnessed the events are not conventional, but in the literal sense of the word.

Keywords: television, society, political dependence, ideology, political consciousness, government, information policy.

Головчук О. В., кандидат политических наук, доцент кафедры социальной работы, Карпатский институт предпринимательства, Открытый международный университет развития человека “Украина” (Украина, Хуст), ggksana@gmail.com

Политическое телевидение: манипулятивные приемы и психологическое давление

Телевидению присущ эффект определенного психологического рентгена, способного открыть перед зрителем поверхностные пласты человеческого “я”. И при наличии этих способностей телевидение проявляет главным образом свою сильную сторону – придает слову особую силу убедительности. Это свойство телевизионных СМИ во все времена использовала власть, можно даже сказать, что нередко факты манипулирования сознанием масс. Поэтому аспекты психологической концепции программирования телевидения является объектом исследования современных политологов, социологов и самих телевизионщиков. Особенно острой сегодня является опасность стандартизации личности, которую несет телевидение.

Ключевые слова: телевидение, общество, политическая зависимость, идеология, политическое сознание, власть, информационная политика.

* * *

УДК 327–027.21

Гусейнова А. А.

докторант, Институт философии, социологии и права
НАН Азербайджану (Азербайджан, Баку),
matlabm@yandex.com

КОНСТРУКТИВИСТСКАЯ КОНЦЕПЦИЯ ВО ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКЕ

Исследуется конструктивистский подход в международных отношениях, как особая метатеория, конструктивизм базируется на понятиях актора, структуры, дискурса и идентичности, влияющих на процесс принятия решений во внешней политике. Каждое государство имеет свой набор идентичностей, который наряду с другими факторами (внутренними и внешними) формирует у актеров те или иные предпочтения и соответственно влияют на формирование внешнеполитических приоритетов. Акторы конструируют свою социальную реальность, при взаимодействиях с другими государствами.

Ключевые слова: социальный конструктивизм, внешняя политика, актер, структура, идентичность.

(статья друкється мовою оригіналу)

В международной науке сложилось большое количество концепций, теорий и подходов, исследующих отдельные понятия международной науки. Целью данной работы является вовсе не констатация положений всем известных теорий. Данная работа является результатом работы мысли над тем, как можно было бы взглянуть на картину действительности международной жизни с немного другой позиции.